

De Nederlandse bosstatistiek thans compleet

[905.1]

J. DE HOOGH

Met de verschijning van de delen 7 en 8*) is nu de 2e Nederlandse bosstatistiek ten aanzien van de bossen in Nederland, geheel afgesloten.

Deel 7 behandelt het „Kustgebied” omvattend 64 gemeenten, gelegen aan of nabij de Noordzeekust, inclusief de eilanden Texel, Vlieland, Terschelling, Ameland en Schiermonnikoog. Rottumeroog is als onderdeel van de gemeente Warfum gevoegd bij het „Restgebied”, dat in deel 8 wordt behandeld.

De opname van beide gebieden vond gelijktijdig plaats, maar de resultaten zijn toch gescheiden gehouden, omdat de omstandigheden in de beide gebieden teveel uiteen lopen. De bossen in de kuststreek bestaan namelijk voornamelijk uit naaldhout, dat onder extreme omstandigheden is gegroeid, geëxponeerd als ze zijn aan de krachtige zeewinden.

In het *kustgebied* blijkt slechts 50% van de bossen als productief te kunnen worden beschouwd, waarvan dan $\pm 77\%$ bestaat uit grotendeels eensoortig naaldhout, waarbij de Oostenrijkse en Corsicaanse den domineren.

In tegenstelling tot de andere bosgebieden zijn de bossen langs de kust opvallend weinig versnipperd (37,1% staatsbezit, 16,2% provincie, 7,6% gemeenten, 2,6% verenigingen tot behoud van natuurschoon en 36,5% particulier bezit).

De totale bosoppervlakte is in de kuststrook 10.323 ha. De bijgroei van het productieve bos bleek 4,5 m³ voor het naaldhout en 3,7 m³ voor het loofhout per jaar en per ha, waarbij bedacht moet worden dat 78% van deze bossen op duingrond, dus zandverstuiving groeit.

Het *Restgebied* omvat, zoals de naam al aanduidt, die gedeelten van ons land, niet behorende tot de overige gebieden, dit is ongeveer een derde deel van ons land. De IJselmeerpolders, O. Flevoland en de N.O. Polder met Urk ressorteren ook tot het Restgebied.

Slechts 1% (15.300 ha) van de oppervlakte is met bos bezet, maar deze bossen staan over het algemeen op betere grond dan die in de overige gebieden. Hierdoor is het ook verklaarbaar, dat 72,3% van de bosoppervlakte met loofhout is bezet, waarvan 42% wordt ingenomen door hakhout en griend, $\pm 30\%$ door opgaand loofhout en 15,3% door naaldhout.

Vanzelf speelt het populierenbos een grote rol in het opgaand loofhoutbos (56,1%) tegen 19% inlandse eik en 14,7% es, maar het populierenbos is dooreengenomen veel jonger dan de andere loofhoutsoorten. Van de populier is $\pm 70\%$ jonger dan 10 jaar, ruim 25% heeft een leeftijd tussen 10 en 19 jaar en slechts 5% van de populierenbossen is 20 jaar en ouder.

Nu de bosstatistiek geheel is afgesloten heeft men in aflevering 8 een staat

*) De Nederlandse Bosstatistiek nos. 7 en 8. Uitgeversmij W. de Haan N.V., Zeist. Prijs resp. f 4.50 en f 8.—

opgenomen, die een samenvatting geeft van de verzamelde gegevens voor het gehele land. Ook zijn ze vergeleken met die van de statistiek van 1940.

De totale bosoppervlakte (opname 1952—1963) blijkt thans te zijn: 260.318,7 ha tegen 249.872 ha in 1940.

De landsoppervlakte der 8 bosgebieden bedraagt volgens staat IV deel 8 : 3.360.775 ha, zodat het bebossingspercentage thans 7,22% bedraagt. Het is jammer, dat dit niet bij de samenvatting is vermeld. Dit is namelijk wel in de samenvatting van de statistiek 1940 gebeurd. Toen kwam men tot een bebossingsgraad van 7,6%, hetgeen betekent, dat de bebossingsgraad sterk achteruit is gegaan, ondanks de groter geworden oppervlakte bos (\pm 10.446 ha).

Deels is deze achteruitgang van het bebossingspercentage wel te verklaren door de grote inpolderingen sedert 1940 (alleen al O. Flevoland en de N.O. polder zijn 115.384 ha groot), en van deze nieuwe polders ligt het bebossingsprocent veel lager dan het landelijk gemiddelde, resp. 2,1% en 4,5%. Maar ook al houdt men hier rekening mee, dan is het grote verschil tussen 7,6 en 7,2% nog niet verklaard. Misschien horen we dit nog in deel 9 van de bosstatistiek.

Want er is nóg een deel op komst. Dit is, voor zover ik weet, nergens aangekondigd, noch in deel 8, noch op andere wijze.

Er verschijnt namelijk nog een statistisch overzicht van de „bomen buiten het bos” in ons land. Dit is belangrijk, want deze categorie beplantingen vormt een niet te verwaarlozen factor in de houtproductie (vooral van loofhout) in Nederland. In de Nederlandse bosstatistiek van 1940 zijn de weg- en grensbeplantingen in km's enkele rijen voor verschillende houtsoorten in 2 leeftijdsklassen aangegeven. We zijn zeer benieuwd naar de resultaten van de opname 1965 van dit onderdeel van de statistiek.

Vermeldenswaard zijn ook nog de cijfers die deel 8 verschaft over de oppervlakte woeste grond in ons land. Bedroeg deze (heide, zandverstuivingen, veen, moeras en onland) in 1940 nog 225.875 ha, in 1965 blijkt ze te zijn gereduceerd tot 156.027 ha. Een vermindering in 25 jaar met \pm 70.000 ha! Hoeveel zouden we hiervan graag terug willen hebben voor de recreatie!

Al met al geven beide nieuwe delen van de Nederlandse bosstatistiek weer veel stof tot nadenken.